

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului
privind regulile de navigație pe căile navigabile interioare și navigația pe
fluviul Dunărea

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Drept temei pentru adoptarea prezentului Regulament au servit: 1) Acțiunea 28, Capitolul 14 din Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023. 2) Acțiunea 287 din Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023. 3) Direcția prioritară 5.3. din Strategia de Mobilitate 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2024, care prevede armonizarea legislației naționale cu Codul european pentru căile navigabile interioare (CEVNI). 4) Articolul 23 din Convenția privind regimul navigației pe Dunăre, semnată la Belgrad la 18 august 1948, care prevede că statele riverane Dunării vor stabili, pe sectorul național al fluviului, reguli de navigație în conformitate cu dispozițiile Comisiei Dunării. Astfel, prezentul Regulament este întocmit în concordanță cu Dispozițiile Fundamentale pentru Navigația pe Dunăre adoptate de Comisia Dunării. Respectiv, prezentul Regulament este elaborat în baza Dispozițiilor Fundamentale pentru Navigația pe Dunăre adoptate, de Comisia Dunării și a Codul european pentru căile navigabile interioare (CEVNI), adoptat de Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Cadrul juridic actual privind navigația pe căile navigabile interioare este deficitar și fragmentat, lipsind reglementări cuprinzătoare care să controleze în mod corespunzător traficul. Această situație amplifică riscurile legate de apariția accidentelor și poluării mediului. În ultimii ani numărul de nave deservite de complexul portuar Giurgiulești este în continuă creștere, conform datelor din Figura nr.1, este evident că numărul în creștere de nave ridică riscurile apariției unui incident. Conform datelor din Figura nr.2 în ultimii 5 ani se înregistrează o creștere semnificativă a traficului de mărfuri, ajungând la 2.6 mln de tone pentru anul 2023, în aceste condiții un potențial incident va provoca nu doar o pagubă financiară locală, dar și o periclitate a comerțului Republicii Moldova.

Un eventual incident pe segmentul moldovenesc al Dunării nu ar prezenta doar riscuri naționale, ci ar afecta întregul trafic pe Dunăre, perturbând comerțul internațional și creând efecte negative în lanț pentru toate statele riverane. Pierderile financiare asociate unor astfel de incidente ar fi semnificative, nu doar pentru operatorii din complexul portuar, ci și pentru întreaga regiune.

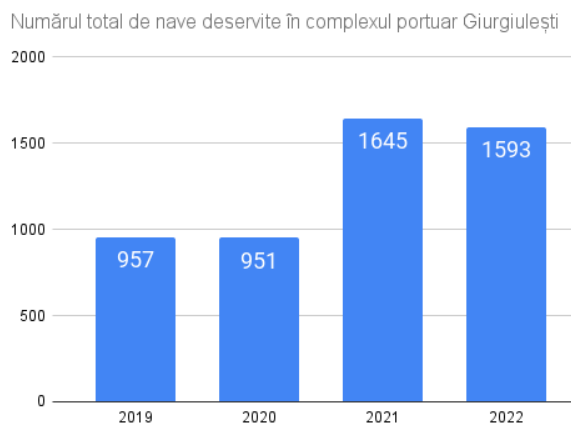

Figura nr.1 (sursa: NARM)

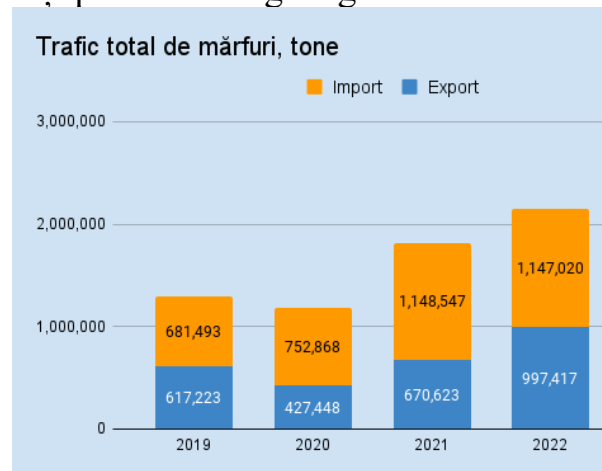

Figura nr.2 (sursa: NARM)

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre prevede stabilirea unor norme detaliate de navigație pe căile navigabile interioare, aliniate la standardele europene și la cerințele Comisiei Dunării. Acesta introduce reglementări privind marcarea pescajului navelor, astfel încât acesta să fie conform cu adâncimile căilor navigabile. De asemenea, prevede norme clare pentru semnalizarea vizuală și sonoră a navelor, în vederea creșterii vizibilității și a prevenirii accidentelor. În plus, proiectul reglementează semnalizarea și balizajul căilor navigabile, asigurând o ghidare eficientă a traficului pe apă.

Proiectul stabilește reguli stricte pentru navigația și staționarea navelor, contribuind astfel la fluidizarea traficului și la reducerea riscurilor de coliziuni. Un alt aspect important este introducerea unor măsuri de prevenire a poluării apelor, prin impunerea unor standarde ecologice pentru navigație. Toate aceste reglementări au ca obiectiv principal creșterea siguranței traficului naval, asigurând în același timp protecția mediului. Aceste elemente constituie o noutate în legislația Republicii Moldova, care nu a avut anterior un cadru atât de detaliat și conform cu standardele internaționale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunile alternative analizate au inclus menținerea statu-quo-ului, care nu a fost considerată viabilă deoarece nu soluționează problemele legate de siguranța navigației, protecția mediului și eficiența operațiunilor. Menținerea situației actuale este însoțită de riscuri majore în ceea ce privește siguranța traficului pe căile navigabile interioare și buna funcționare a complexului portuar Giurgiulești, un nod important pentru comerțul și transportul maritim al Republicii Moldova. Aceste riscuri nu doar că pot genera pierderi financiare semnificative pentru stat, dar și pot crește riscul de accidente și incidente care ar putea duce la poluarea

apelor și deteriorarea mediului înconjurător. De asemenea, a fost luată în considerare actualizarea parțială a legislației, însă această opțiune a fost respinsă, deoarece nu soluționa în mod complet fragmentarea normelor existente și nu permitea alinierea integrală la standardele internaționale, necesare pentru competitivitatea și sustenabilitatea sectorului de navigație pe căile interioare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu are impact asupra sectorului public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu prevede costuri și cheltuieli în vederea punerii în aplicare a prevederilor proiectului.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul regulament va aduce schimbări pentru sectorul privat din Republica Moldova, având în vedere că acesta va fi implementat pentru prima dată la nivel național, în timp ce în alte state dunărene, precum România, este deja aplicat. Impactul se va resimți în funcție de activitățile economice, dimensiunea companiilor, amplasamentul regional și alte particularități.

În activitățile economice legate de transportul naval și logistică, regulamentul va introduce îmbunătățiri importante în siguranța și eficiența operațională. Companiile din aceste sectoare vor beneficia de o reducere a riscurilor de accidente și de deteriorare a mărfurilor, ceea ce va crește fiabilitatea și competitivitatea acestora pe piețele internaționale. Dunărea, cu cei 2.415 km navigabili, reprezintă o cale strategică de transport între Europa Centrală și Marea Neagră, având un rol major în comerțul național. Companiile moldovenești care respectă noile reglementări vor putea profita de acest coridor internațional prioritar în cadrul rețelei Trans-Europene de Transport (TEN-T).

În funcție de dimensiunea companiilor, firmele mari vor adopta mai rapid noile cerințe, având resursele necesare pentru a implementa standardele de siguranță și eficiență. Aceste companii vor beneficia imediat de pe urma creșterii eficienței logistice și a accesului mai facil la piețele internaționale. IMM-urile vor avea nevoie de timp pentru a se adapta, dar vor beneficia pe termen lung prin optimizarea fluxurilor logistice și integrarea în comerțul transfrontalier, facilitându-și astfel extinderea activităților.

Amplasamentul regional va influența semnificativ impactul acestui regulament. Companiile situate în apropierea portului Giurgiulești și de-a lungul Dunării vor beneficia în mod direct de pe urma acestor noi reglementări. Dunărea, fiind parte a coridorului pan-european Rin-Main-Dunăre, leagă Europa de Vest cu Marea Neagră, facilitând astfel transportul mărfurilor din Moldova către piețele din Asia și Orientul Mijlociu. Accesul la această infrastructură navigabilă, combinat cu noile reglementări, va permite operatorilor moldoveni să crească volumul de mărfuri transportate, să reducă timpii de transport și să îmbunătățească siguranța operațiunilor.

De asemenea, regulamentul pune accent pe protecția mediului, care va ajuta companiile să reducă poluarea apelor și să contribuie la obiectivele ecologice

stabilite la nivel european. Navigația pe ape interioare este recunoscută ca fiind cea mai ecologică metodă de transport, având cele mai mici emisii de CO2 pe tonă-kilometru comparativ cu alte moduri de transport. Aceasta va oferi companiilor moldovenești un avantaj competitiv, sporindu-le reputația în fața partenerilor internaționali și consolidându-le poziția pe piețele externe.

Perioada de tranziție la normele impuse va fi de 1 an.

Opțiunea de a menține de a menținere a statu-quo-ului nu a fost analizată din motiv că este însoțită de riscuri cu efecte financiare majore.

4.4. Impactul social

Proiectul nu are impact social.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Proiectul nu are impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Noile reglementări vor contribui la protecția ecosistemelor acvatice prin prevenirea poluării și gestionarea corespunzătoare a deșeurilor generate de navigație.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

-

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu transpune și nu prevede transpunerea legislației UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

-

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern va fi supus consultărilor publice și avizărilor de către entitățile publice de resort în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern poate fi accesat pe portalul web oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental particip.gov.md.

Subsecvent, proiectul urmează a fi prezentat de Minister spre avizare reprezentanților mediului de afaceri. Ulterior, după etapa de avizare/consultare, proiectul hotărârii de Guvern definitivat, va fi remis spre expertizare către:

- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre de Guvern urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune, nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al cadrului normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative, elaborarea sau abrogarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor hotărârii Guvernului va fi asigurată de către Agenția Navală a Republicii Moldova.

Secretar general al ministerului

Angela ȚURCANU